

Nuorisovaltuuston aloite puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntämisestä Tampereen kaupunginhallituksen kokouksiin

Johdanto

Tampereen nuorisovaltuusto on kuntalain 26 §:n mukainen nuorten vaikuttamistoimielin, joka ottaa kantaa kaupungin päätöksenteossa käsiteltäviin asioihin sekä edustaa nuoria kaupungin toimielimissä.

Nuorisovaltuustolla on tällä hetkellä kaksi (2) läsnäolo- ja puheoikeudellista edustajaa asunto- ja kiinteistölautakunnassa, elinvoima- ja osaamislautakunnassa, kasvatus- ja opetuslautakunnassa, kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa sekä yhdyskuntalautakunnassa. Lisäksi nuorisovaltuustolla on läsnäolo- ja puheoikeudelliset edustajat kaupunginvaltuustossa sekä edustaja kaupunginhallituksen noin kerran kuukaudessa pidettävissä kehittämiskokouksissa.

Tampereen kaupunginhallitus päättää valtuustokauden vaihtuessa kesäkuussa 2025 kaksivuotiskauden päättyessä uudelleen läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämisestä lautakuntiin sekä kaupunginhallituksen kehittämiskokouksiin. Nuorisovaltuuston edustajien vakituinen läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuuston kokouksissa on kirjattu Tampereen kaupungin hallintosäännön 97 §:ään.

Tampereen kaupunki myönsi vuonna 2004 nuorisovaltuustolle oikeuden nimetä edustajansa kaupungin kahden eri lautakunnan kokoukseen. Vuonna 2011 oikeutta täydennettiin läsnäolo- ja puheoikeudella kaupunginvaltuuston kokouksiin. Läsnäolo- ja puheoikeus nuorisovaltuuston edustajalle kaupunginhallituksen kehittämiskokouksiin myönnettiin kokeiluun ottaen vuonna 2021 ja se vakinaistettiin vuonna 2023.

Kaupunginhallitus ei ole tähän mennessä myöntänyt nuorisovaltuustolle vakituista läsnäolo- ja puheoikeutta kaikkiin kaupunginhallituksen kokouksiin tai niihin asiakohtiin kehittämiskokousten ulkopuolella, jotka koskevat nuoria. Seuraavan kerran kaupunginhallituksella on mahdollisuus muokata tai täydentää aiemmin tekemäänsä päätöstä ensi kesäkuussa.

Perustelut

Kun Tampereen nuorisovaltuusto viimeksi jätti vastaavan aloitteen, kehoitettiin etsimään uusia tapoja vaikuttaa esimerkiksi lautakunta- ja valtuustokummien muodossa. Nuorisovaltuusto kuitenkin kokee vakituisen kaupunginhallituspaikan oikeaksi vaikuttamiskeinoksi sen ollessa helpoin tapa saada nuorten ääni kuuluviin kaupungin päätöksenteossa.

Kaupunginhallitukseen on pyydetty aikaisemmin nuoria esittämään mielipiteensä johonkin tiettyyn asiaan. Tämänlaisten toimien perusteella voidaan olettaa, että kaupunginhallitus haluaisi kuulla myös nuorisovaltuuston kannan asioissa. Kun tämä kanta halutaan kuitenkin kuulla, olisi huomattavasti järkevämpää antaa nuorisovaltuustolle vakituinen paikka hallituksessa kuin kertaluontoisesti pyytää edustaja kuultavaksi yhteen asiakohtaan.

Nuorisovaltuusto tunnistaa, että kaupunginhallituksen kokousten ajankohdat ovat haastavia koulussa käyville nuorille. Yksi ratkaisu tähän olisi kaupunginhallituksen kokousten kellonajan siirtäminen. Tämä voisi olla myös hyödyksi kaupunginhallituksen jäsenille, sillä

tällä hetkellä osa aikuisistakin joutuu järjestelemään työpäivänsä kokousten ympärille tai olemaan pois osan työpäivästään. Ympäryskunnissa kaupunginhallitusten kokoukset alkavatkin pääsääntöisesti vasta kello 16.

Aikuisten ei tulisi määrittää mitkä asiat koskevat nuoria, vaan nuorten pitäisi itse saada määrittää se. Tämän lisäksi kaupungin eri toimijoilla on jo erittäin positiivinen kuva nuorisovaltuuston toiminnasta. Mielestämme on outoa, että monen puolueen vuoden 2021 kuntavaalien vaaliohjelmiin oli merkitty pysyvä kaupunginhallituspaikka, vaikka halukkuutta sen toteuttamiseen ei ole valtuustosta vaalien jälkeen löytynyt.

Paikka kaupunginhallituksessa tukisi myös UNICEFin Tampereen kaupungille valtuustokauden aikana myöntämän Lapsiystävällinen kunta -sertifikaatin tavoitteita. Myös Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto on myöntänyt Tampereen kaupungille Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaatin, jonka jatkamisen edellytyksenä on kriteerien tiukentumisen vuoksi myös kaupunginhallituspaikan myöntäminen kunnan nuorisovaltuustolle. Nuorisovaltuusto peräänkuuluttaakin kaupungilta toimia sertifikaattien edellytysten täyttämiseksi.

Mikäli nuorisovaltuustolla olisi vakituinen paikka kaupunginhallituksen kokouksissa, saataisiin nuorten ja lasten näkökulmat tuotua helpommin ja nopeammin esille jo varsinaisessa kokouksessa käytävässä keskustelussa. Nuorisovaltuusto kysyykin kaupungilta, millä tavalla se on kaupungilta pois, jos kaupunginhallituksen kokouksissa olisi nuorisovaltuuston edustus paikalla. Nuoret ovat kuitenkin oman elämänsä asiantuntijoita. Vakituinen kaupunginhallituspaikka lisäisi myös nuorisovaltuuston ja kaupungin välistä kommunikaatiota.

Kun aiemmin olemme jo hakeneet vakituista kaupunginhallituspaikkaa, on vastaus ollut kielteinen. Tämä saa aikaan monessa nuorisovaltuuston jäsenessä ajatuksen siitä, eikö meitä tosiasiallisesti haluta kuulla. Onko ongelma jokin muu kuin nuorten läsnäolo vai miksi Tampereella ei haluta noudattaa muiden rohkeiden kuntien esimerkkiä tässä asiassa?

Toteutusvaihtoehdot

Kaupunginhallitus ei aiempien aloitteiden kohdalla ole ottanut huomioon nuorisovaltuuston esittämiä vaihtoehtoisia toimintatapoja kaupunginhallituksen vakituisen läsnäolo- ja puheoikeuden käytännön toteutukseksi. Nuorisovaltuusto esittää neljä erilaista vaihtoehtoa toteutustavaksi:

- 1) Nuorisovaltuusto valitsisi useamman edustajan edustamaan kaupunginhallituksen kokouksiin ja nämä edustajat päättäisivät keskenään edustusjärjestyksestään. Näin esimerkiksi Helsingin nuorisoneuvosto toimii kaupunginvaltuustoedustajiansa kohdalla.
- 2) Nuorisovaltuusto valitsisi yhden (1) edustajan ja kaksi (2) varaedustajaa kokouksiin, mutta edustajat vuorottelisivat kokouksissa keskenään edustusjärjestyksestä sopien. Näin esimerkiksi varsinaisella edustajalla olisi kuukaudessa kaksi kaupunginhallituksen kokousta sekä kummallakin varajäsenellä yksi.
- 3) Nuorisovaltuuston puheenjohtaja sekä varapuheenjohtajat (3 kpl) edustaisivat kaupunginhallituksen kokouksissa vuorotellen. Esimerkiksi Vantaan kaupungissa

nuorisovaltuuston puheenjohtaja edustaa kaupunginhallituksen kokouksessa, varajäsenenään nuorisovaltuuston varapuheenjohtajat.

- 4) Nuorisovaltuusto valitsisi kuukausittaisessa kokouksessaan edustajat sekä varaedustajat yksittäisiin kaupunginhallituksen kokouksiin seuraavaan nuorisovaltuuston kokoukseen saakka.

Nuorisovaltuuston harras toive on, että puolueet olisivat valmiita ottamaan seuraavan askeleen kohti nuorisovaltuustomyönteisempää Tamperetta ja myöntämään läsnäolo- ja puheoikeuden nuorisovaltuustolle seuraavien kuntavaalien ja pormestariohjelmaneuvoitteluiden yhteydessä.

Mikäli nuorisovaltuustolle myönnettäisiin läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksissa, näkee nuorisovaltuusto perusteltuna myös samantasoisten kokouspalkkioiden myöntämisen nuorisovaltuuston edustajille kaupunginhallituksen kokouksista kuin nuorisovaltuuston muista edustustehtävistä (60 €).

Edellä mainitun perusteella me, nuorisovaltuusto sekä allekirjoittaneet valtuutetut, esitämme, että

kaupunginhallitus myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden nuorisovaltuuston edustajalle kaupunginhallituksen kokouksiin kaudelle 2025-2027.

Nuorisovaltuuston puolesta

Eetu Hukkanen, Eemi Jaakola, Saara Kosonen, Aarre Lantelankallio, Oliver Priimägi, Rasmus Riikonen sekä Otso Vuorinen

Tampereella 16.12.2024